

Agrometeorologische Berichten – Juli 2004

Internet adres : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

De maand juli werd gekenmerkt door zeer hoge neerslaghoeveelheden. De overige klimatologische parameters benaderden de normaalwaarden. Terwijl de oogst van de wintergranen volop aan de gang is, geven de voorspellingen voor deze gewassen over het algemeen goede opbrengsten aan. De opbrengsten van de zomerteelten evolueren eerder gematigd gunstig wanneer men vergelijkt met vorig jaar.

De weersgesteldheid in juli 2004

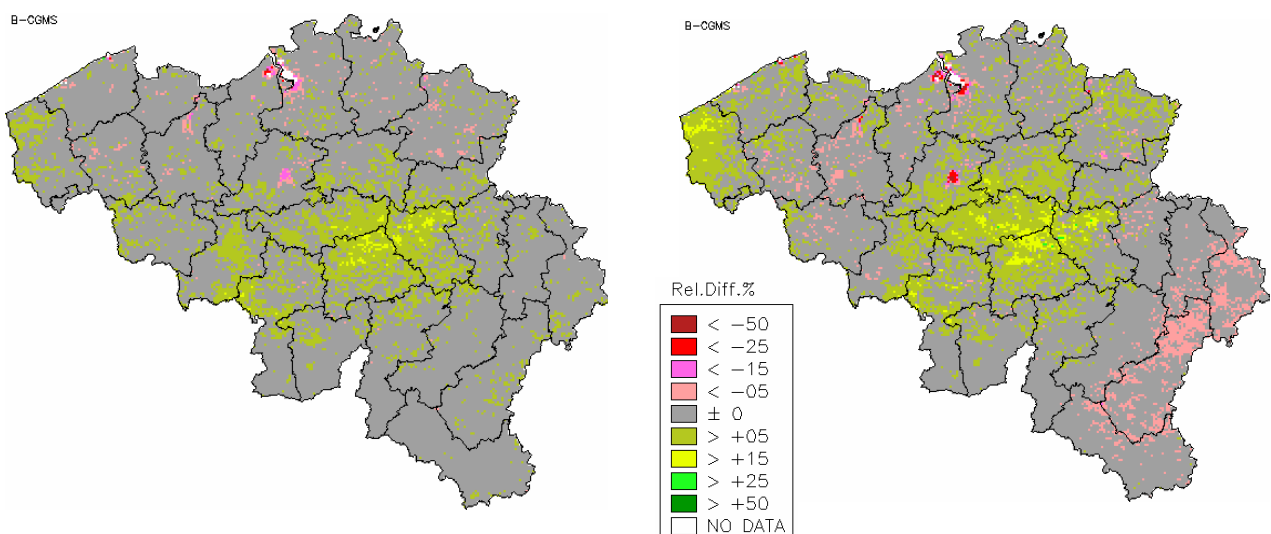
De regionale neerslaggemiddelden lagen in juli boven de normaalwaarden berekend over de periode 1992-2003. Globaal gezien werd over het ganse land 106 mm opgemeten, ongeveer 45% meer dan de normaalwaarde van 73 mm. Slechts enkele dagen op het einde van de maand bleven van neerslag gespaard. In verschillende pluviometrische stations werden neerslaghoeveelheden van meer dan 20 mm opgetekend op 8, 10, 18, 19, 20, 22 en 23 juli. De meest opmerkelijke hoeveelheid neerslag (46 mm) viel op 23 juli in Zaventem.

De temperaturen lagen tijdens de maand juli licht onder het gemiddelde van de referentieperiode 1992-2003. Op nationaal vlak bedroeg de afwijking ten opzichte van de normaal -0.8°C . Afhankelijk van de regio schommelde ze tussen -0.2°C en -1.6°C . Er werden 4 (Ardennen) tot 12 (Kempen) zomerdagen genoteerd [$T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$]. In de Kempen werd 1 hittedag [$T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$] opgetekend op 18 juli.

De gemiddelde windsnelheid, de relatieve vochtigheid en de instraling kenden normale waarden over het ganse land.

Bijdrage van de teledetectie

De toestand van de vegetatie (Fig. 1a) en de gewasproductiviteit (Fig. 1b) tijdens de maand juli 2004 lijken over het algemeen normaal ten opzichte van de referentieperiode 1998-2003. Het centrum van het land en de regio Diksmuide vertoonden een relatieve voorsprong inzake gewasgroei (+15%).



Figuur 1 : Relatief verschil (%) in juli 2004 ten opzichte van het historisch gemiddelde 1998-2003 (a) de toestand van de vegetatie (informatie afgeleid uit beelden van SPOT-VEGETATION) en (b) de productiviteit van de gewassen (informatie afgeleid uit beelden van SPOT-VEGETATION en weersgegevens). De lijnen geven de grenzen weer van de 26 landbouwkundige omschrijvingen.

De toestand van de gewassen op 1 augustus¹

- Wintertarwe: dit gewas heeft de rijpheid bereikt
- Voedermaïs: deze bevindt zich momenteel in het bloeistadium
- Aardappelen: op bepaalde percelen, vooral dan in het westen van het land waar de regenval minder overvloedig is geweest, is de senescentie fase reeds begonnen
- Suikerbieten: de lijnen zijn gesloten sinds midden juni

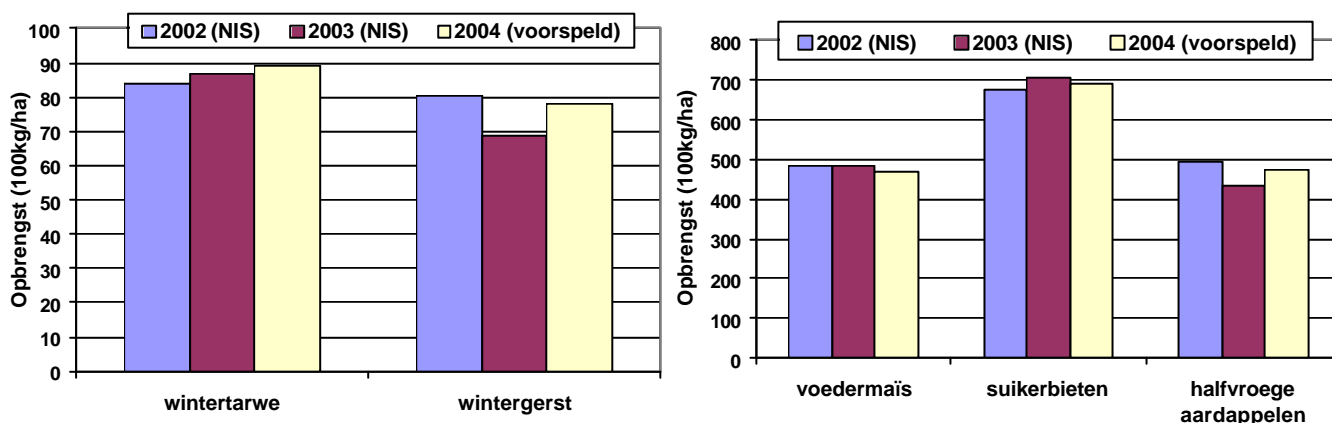
Modellen voor oogstvoorspellingen

De oogstvoorspellingen zijn gebaseerd op meerdere onafhankelijke indicatoren: de “technologische trend” berekend uit de opbrengsten van de laatste 20 jaren volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), een algemene “vegetatie-index” afgeleid uit de satellietbeelden van NOAA-AVHRR en SPOT-VEGETATION en twee “agrometeorologische indicatoren”, een eerste die gebaseerd is op het agrometeorologische model B-CGMS (Belgian Crop Growth Monitoring System) en een tweede die de weersomstandigheden verrekent in de loop van de maanden december tot maart. Het geheel van de resultaten afkomstig van de diverse voorspellingsmodellen levert een goede schatting van de uiteindelijke opbrengst.

Voorspelling van de opbrengsten voor 2004 op nationaal vlak

De NIS-opbrengstcijfers op nationaal vlak voor de jaren 2002 en 2003 zijn grafisch afgebeeld in figuur 2, samen met de voorspelde opbrengsten voor 2004. Voor elk van de beschouwde teelten werd de opbrengst op nationaal niveau berekend op basis van de rendementen in de 26 agrostatische omschrijvingen, waarbij het bebouwde areaal (per regio en teelt) fungeerde als wegingsfactor. Samengevat leidt dit inzake de oogstopbrengst tot de volgende besluiten :

- *Wintertarwe* : hogere opbrengst dan in 2002 en 2003
- *Wintergerst* : er is een toename in de opbrengst voorzien vergeleken met 2003, zonder evenwel de resultaten van 2002 te evenaren
- *Voedermaïs* : een lichte opbrengstdaling vergeleken met de twee voorgaande jaren
- *Suikerbieten* : een lichte daling van de opbrengst vergeleken met 2003, maar 2004 zou toch nog een goed jaar blijven.
- *Aardappelen* : de voorziene opbrengsten voor dit jaar zijn vergelijkbaar met deze van 2002 en hoger dan deze van vorig jaar



Figuur 2 : Opbrengsten op nationaal niveau voor de jaren 2002, 2003 (cijfers NIS) en 2004 (voorspellingen) voor wintertarwe en -gerst (links) en voor voedermaïs, suikerbieten en halfvroeg aardappelen (rechts)

Voorspelling van de opbrengsten en de productie voor 2004 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

Tabellen 1 en 2 geven de gemiddelde NIS-opbrengstcijfers weer voor de periode 1999-2003, samen met de voorspelde opbrengsten voor 2004, op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Bij wintertarwe en wintergerst lijkt de algemene opbrengsttoename ten opzichte van het gemiddelde van de laatste 5 jaren zich te bevestigen voor alle omschrijvingen. Voor voedermaïs daarentegen wordt in de meeste omschrijvingen een lichte tot gevoelige opbrengstdaling verwacht vergeleken met de periode 1999-2003. De verwachtingen voor suikerbieten en aardappelen blijken dan weer gunstig te zijn.

¹ Geconsulteerde bronnen : Plein Champ, Le Sillon Belge, <http://www.irbab.be> en waarschuwingen CADCO

De actuele foutenmarges voor wintertarwe en –gerst zijn respectievelijk van de grootteorde 0.6 en 0.7 ton/ha. Voedermajs, suikerbieten en halfvroeg aardappelen hebben een respectievelijke marge van 3.2, 4.8 en 6.4 ton/ha.

Tabel 1: Waargenomen opbrengsten (NIS) voor de periode 1999-2003 en voorspelde opbrengsten voor 2004 voor wintertarwe en wintergerst op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

Omschrijving	Opbrengst (100kg/ha)					
	Wintertarwe			Wintergerst		
	gemiddelde 1999-2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/gemid delde(%)	gemiddelde 1999-2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/gemid delde(%)
Brugge	82,5	91	10	69,2	71	3
Kortrijk	81,1	88	8	71,3	75	5
Diksmuide	83,9	91	8	75,1	76	1
Eeklo	85,9	91	7	69,0	72	4
St Niklaas	78,2	83	6	66,5	69	4
Oudenaarde	81,1	87	8	65,9	70	6
Antwerpen	74,5	80	7	50,7	59	17
Turnhout	72,2	78	8	53,2	60	13
Hasselt	70,5	77	9	59,4	63	7
Tongeren	90,6	96	6	81,7	85	4
Bruxelles	78,3	84	7	70,6	73	3
Leuven	85,6	90	5	77,2	79	2
Nivelles	86,3	90	5	79,7	80	0
Tournai	79,6	84	6	69,7	72	3
Mons	81,6	87	7	75,3	77	2
Charleroi	85,3	91	6	77,0	79	3
Namur	84,3	91	8	76,9	81	5
Philippeville	79,3	87	9	73,6	77	5
Dinant	79,1	85	7	73,4	77	5
Waremmme	89,4	93	4	81,1	84	3
Liège	90,7	94	4	80,9	84	4
Verviers 1	62,3	65	4	-	72	-
Verviers 2	56,2	56	0	-	52	-
Marche	67,1	72	7	64,2	69	7
Bastogne	62,1	69	12	62,8	71	14
Arlon	63,8	70	10	58,9	65	11

Tabel 2: Waargenomen opbrengsten (NIS) voor de periode 1999-2003 en voorspelde opbrengsten voor 2004 voor voedermajs, suikerbieten en halfvroeg aardappelen op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

Omschrijving	Opbrengst (100kg/ha)								
	Voedermajs			Suikerbieten			Halfvroeg aardappelen		
	gemiddelde 1999-2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/gemid delde(%)	gemiddelde 1999-2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/gemid delde(%)	gemiddelde 1999-2003 (NIS)	2004 (voorspeld)	2004/gemid delde(%)
Brugge	480,1	472	-2	620,2	669	8	412,0	435	6
Kortrijk	501,3	489	-2	654,9	674	3	438,1	470	7
Diksmuide	496,5	491	-1	637,0	678	6	414,2	438	6
Eeklo	474,9	466	-2	645,7	665	3	479,1	499	4
St Niklaas	480,3	480	0	631,0	658	4	453,8	474	4
Oudenaarde	514,4	494	-4	662,8	700	6	470,4	492	5
Antwerpen	470,6	465	-1	631,6	668	6	430,7	491	14
Turnhout	470,5	475	1	564,3	573	2	522,3	528	1
Hasselt	445,0	453	2	632,1	667	6	468,5	521	11
Tongeren	496,2	473	-5	694,6	725	4	507,9	552	9
Bruxelles	527,7	518	-2	661,0	684	4	475,3	504	6
Leuven	543,0	513	-5	680,2	699	3	490,8	515	5
Nivelles	486,2	477	-2	692,6	713	3	469,0	485	3
Tournai	478,2	459	-4	645,6	655	2	452,3	462	2
Mons	483,9	472	-2	688,0	701	2	458,8	476	4
Charleroi	479,7	482	0	663,3	669	1	465,8	493	6
Namur	468,5	463	-1	687,1	717	4	430,6	474	10
Philippeville	432,3	434	0	627,2	635	1	428,2	495	16
Dinant	434,9	432	-1	642,9	668	4	431,0	480	11
Waremmme	483,3	471	-2	700,2	728	4	416,7	484	16
Liège	479,4	436	-9	690,8	707	2	389,6	478	23
Verviers 1	459,9	403	-12	-	768	-	-	531	-
Verviers 2	396,3	389	-2	-	490	-	-	248	-
Marche	470,3	448	-5	547,9	558	2	451,2	523	16
Bastogne	479,3	460	-4	-	510	-	-	319	-
Arlon	405,9	389	-4	575,1	582	1	253,1	346	37

Opmerkingen

De gemiddelde normaalwaarden gebruikt in deze maandelijkse Agrometeorologische Berichten werden afgeleid uit de meteorologische gegevens van de periode 1992-2003. Deze relatief korte periode van 12 jaren weerspiegelt immers best het huidige klimaat, dat onder meer gekenmerkt wordt door een algemene toename van de temperaturen op het noordelijk halfrond. Verschillende basiskaarten kunnen ook opgevraagd worden via het internet : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

Dankwoord

De Agrometeorologische Berichten worden gefinancierd door de Dienst Federaal Wetenschapsbeleid. De weersgegevens worden geleverd door het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI), terwijl de opbrengstcijfers afkomstig zijn van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Meer informatie over deze drie instituten is te vinden op: <http://www.belspo.be> (Federaal Wetenschapsbeleid), <http://www.meteo.be> (KMI) en <http://www.statbel.fgov.be> (NIS).

Contacten

Département des Sciences et Gestion de l'Environnement, Université de Liège, Bernard TYCHON, Bernard.Tychon@ulg.ac.be, Pierre OZER, pozer@ulg.ac.be et Stéphanie HORION, shorion@ulg.ac.be.
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), Herman EERENS, herman.eerens@vito.be et Isabelle PICCARD, isabelle.piccard@vito.be.
Centre wallon de Recherches agronomiques (CRA-W), Robert OGER, oger@cra.wallonie.be, et Béatrice LETEINTURIER, leteinturier@cra.wallonie.be